

Előfizetési díj:	
Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy hóra	1 „
Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.	

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:	
Négyzet hasábozott garmond sorára 6 kr.	
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.	
Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.	
Hirdetéseket íróknak:	
Bécsben: Oppelik Alajos (Woltzeile 22)	
Haasenstein és Vogler (Neuer Markt 11.)	
Pesten: Lang Leopold (Erzsebet-ter 9 sz.)	
Nyilvántartó czikkék	
garmond sora után 20 kr. fizetendő.	

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 76. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Az értékesb czikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küldendők.

„KELET“

politikai és közgazdasági napilap
második évfolyamára

kérjük az előfizetési pénzek mielőbbi beküldését, legcélszerűbben postai utalványlapokkal.

A lap szellemi része felől kezeskedik a szerkesztőség buzgalma és a munkatársak bőv sorozatának szakavatottsága.

A lap kiállítása körül alólírott kiadó-hivatal minden kitelhetőt elkövet, hogy a t. előfizetők méltó igényei kielégítenek.

Az előfizetési árak a régiek:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy hóra 1 frt.

Egyes szám ára 5 kr.

8 előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk t. gyűjtőinknek.

Végül figyelmeztetjük t. előfizetőinket a különös kedvezményre, melyben, olcsó könyvek megszerzése által, a „Kelet“ előfizetői részesülnek.

A „Kelet“ kiadóhivatala.

Kolozsvár, jan. 5. 1872.

(L—t.) Az unió megfosztotta ugyan Kolozsvárt attól, hogy Erdély fővárosának neveztesse, de, ha törvényileg nem is, tényleg mindig azon véleményben valánk, hogy az erdélyi magyar városok között a vezérszerep mindenestre Kolozsvár városát illeti. A magyar intelligencia oly compact tömbben; a humanitarius intézmények oly nagy számban — szóval mindazon tényezők, melyek a modern értelemben vett város nevezetre valamely községet érdemesíthetnek, oly mérvben vannak Kolozsvárban egyesítve, hogy, ha a területre vonatkozólag nem is, de a human civilizációt illetőleg határozottan őt illeti a Királyhágón innen a főváros kitüntető nevezete.

„KELET“ TÁRCZÁJA.

Az 1837-iki erdélyi országgyűlés története.

Békésy Károlytól.

(Folytatás.)

Ugy vélekedünk, hogy ezzel, midőn egyfelől törvényes kötelességünket teljesítjük, ő felségének is nem hogy kedvetlenséget okoznánk, sőt inkább módot szolgáltatunk, a dolgok valóságos állásával megismertetve egy legkedvesebb fejedelmi tisztének teljesítésére; mert mi lehet boldogítóbb érzés, mint elnyomottak keserveit enyhíteni? mi lehet a fejedelmi magas hivattatásnak megfelelőbb öröm, mint ősi jussait sirató hiv nép könnyeit törölni le? — Nem találunk ellenben mi az ilyen felfejtő felírás készítésére szükséges időre nézve a hasznát semmi helyességet és erőt: mert a vitatások között a felterjesztendők ki vannak már fejtve; azoknak legfőbbike, a minek sulya alatt alkotmányunkat ingani látjuk, a személybátorság és szólásszabadság sérelme nem? friss emléketünk, hanem jelen eleven érzésünk tárgya; s a miket mi óvásképen vagyunk kénytelenek ez uttal eléadni, azok ugyan ezuttal felirathoz is szintugy foglaltathattak volna. El levén zárva mindezek mellett a t. Karok és Rendek határozata által ezeknek fels. urunk

És e nevezet sokat, igen sokat foglal magában.

A közigazgatás rendezettség, mint a modern társadalom alapföltétele; a virágzó ipar és kereskedelem viszonyainak bizton, — fejlődésnek indult létele; a közmivelődés minden lehető eszközeinek alkalmazása; a birtokbiztonság nyugodalma; a felekezetek békés együttléte; a jótékonyági intézetek sebeket hegesztő működése — egy szóval kifejezve: a polgársultság mindennemű áldásai — ezeket, joggal és méltán várhattuk az erdélyi részek első magyar városától.

És épen mert ily várakozással, sőt követeléssel vagyunk Kolozsvár iránt s fogalmunkban ily magas polcot foglal el a fejedelmek egykori városa; a szabadság szellemharczainak hajdani országgyűlési küzdtere; a „Kolozsvár városa történeté“ben magának méltó, aere perennius emlékoszlopot emelt *civitas*: épen ezért üdvözlünk örömmel, méltó reménykedéssel, a részletek kicsinyiségeiben elnéző várakozással az új törvényhatósági szervezkedést, mely a társadalmi rend modern követelményeinek megfelelőleg, míg a parlamentaris felelős kormány elvének — a legfőbb felügyelet által — eleget teszen, addig a számoltatás, a felelősségre vonás hatalmát kizárólag a városi képviselőtestület kezeibe teszi le — a törvényhatósági törvény világos szavainak értelmében határozottan a képviselőtől függvén a polgármester, a tanács, a képviselő hatáskörének szabályozása és így csakis a képviselőt öszimte jóakarata, bölcs belátása döntvén a felett is, hogy a tanács szétfolyó és számadásra nem kényszeríthető egyetemétől, avagy a mindig és azonnal feleletre vonható polgármestertől kíván-e a jövőben a városi kormányzat, vagyon kezelés teteiért számot.

E várakozásunkat azonban nem kis mérvben lohasztotta le egy fractio azon e lapok által is említett törekvése, melylyel az új szervezkedés cardinalis jellemvonását, a felelősséget a helyett, hogy egy concret határozott személyre kívánna ruházni — nem kutatjuk mily indokokból — szét akarja osztani a tanács testületi tagjai között, hogy így — sub titulo: mindenki felelős — voltaképen *senki* felelős ne legyen.

Fokozta e törekvés fölötti aggodalmukat az a vehementia, hogy ne mondjuk gyűlölködés, melylyel — többszörösen nyilvánuló s e helyen is főlemlített jelek tanúsága szerint — a pártok egymással szemben álltak, de mely-

eleibe ez uttali terjeszthetőségétől; s abban sem lehetvén senki bizonyos e teremben, leendő arra ezen országgyűlésen csak ennyiben is módunk; sőt a történetek szomorú emléke elővigyázásra intő például állván előttünk, azt a mit a jelen körülmények között tehetünk, mivel a maradéknak tartozunk, megtenni el nem mulasztjuk: s ezért óvás formába igtatjuk azt, minek kérésétől elmozdítottunk; mert szomorú tapasztalás tanít t. Karok és Rendek! hogy minden törvénytelen gyakorlat mellett szokás hozattatik fel ellenerősségül tiszta törvényeinken épülő jussaink ellen: minden nap szomorú példák bizonyítják, hogy temérdek sérelmeink nem kevesednek, hanem utakkal, szemünk látára szülöttekkel szaporodnak; — ily helyzetben hallgatva tűrnünk; hazánkban a jobbra fordulás helyett naponként hanyatló ügye mellett minden tehetségünkben álló módokkal minden előadó alkalommal fel nem lépünk, s legalább az utókor reményét ünnepélyes óvásunk által fenn nem tartanunk nem lehet.

Ezután éles bírálat alá veszi a tiltakozás a hon jelen s múlt állapotát, ellentétbe állítja a leopoldi diploma minden pontjával. A harmadik pontra például hivatkozva, mely pont a hon összes törvényeit megerősíti, s megtartását igéri, fölhozza Ulászló törvényeit, a Compilata 4 cz. 8 pontját, mely azt mondja: „hogy a tanács és minden egyéb rendeknek, mind országos gyűlésekben, mind azokon kívül is libera voxot enged ő Nsága fenyegetőzésekkel vagy mások által való intimációval, sem semmi egyéb utakon és módokon azt nem impediálja, és senkire a

nek hevé — a jóakarat az elvek iránti ragaszkodásnak, a meggyőződés hatalmának is tulajdonítható.

Közben azonban némi nyugalom következett be, — midőn tudniillik a személyes felelősség pártja — nem épen egészben helyeseltető módon hajlandónak mutatkozott a békés közelítésre, minek következtében egyezkedési értekezletek is tartattak, eleinte, mint halljuk, elég jó eredménnyel.

De a kisebbség követelése, valószínűleg több volt, mint a mennyit a többség a főelv megtagadása nélkül megadhatott; talán a rejtett czélzatok meghiusulása az egyezkedés folyamában kitűnt, talán — de a találgatások mellőzésevel, mert a valódi okot csak a beavatottak ismerhetik: annyi bizonyos, hogy a szenvedélyesség oly izesztő módon ütő föl, a v. képviselő legutóbbi ülésén, vipera fejét, hogy nem csak a „fő“-város iránt táplált szép reményeink lőnek alapjukban megrondítva, hanem aggodalmaink magát a társadalmi rendet is veszélyeztetve látják.

E lapok olvasói egy más rovatban találják meg az említett ülés leírását.

Fájdalom, a journalistai kötelesség nem engedé mellőznünk e szomorú lapot az erdélyi részek fővárosának történetéből!

A tények kéréhetlen logikája, mint a végzet változhatlansága uralkodik a létezésen, s mi itt bekövetkezett: nem a perc hevén, hanem az önfeledtség egy pillanatának véletlen, — hanem a szükségképeniségnek kimaradhatlan szülötte volt.

Nekünk csak az fáj, hogy épen városunk, az erdélyi magyarországi személfénye — honnan az intelligencia világító szövétnekének, mint fény-toronyak, kellene az egész országrészt beragyognia — vala színhelye e jelenetnek, — és épen akkor, midőn a személyes érdekek félretételével minden tett, minden gondolat, minden szó a közjó, a közérdek, méhében kellene, hogy megfogamszszék!

És fáj az, hogy az a testület, mely természetszerűleg a város színe-java *kell* hogy legyen — ha az ellentétes nézetek következtében pártokra szakad is: nem birt annyi méltóságérzettel, hogy törvényt lásson saját maga fölött s igazgató szolgáltaon saját maga ellenében is a társadalmi rendnek, a törvények szentségének.

A kisebbség rendesen szenvedélyes szokott lenni, — de a parlamentarismus europai

szabados voxért indignációját nem veti; s ezen törvény — mond a tiltakozás — melynek létezése vagy nem létezése élet és halál kérdése az alkotmányra nézve, a közelebbi időkben mindennapi tárgya a sértéseknek. Ugyanis, mire voltak intézve azon feddődő és kemény kifejezésekkel fenyegető rendeletek, melyekkel több törvényhatóságokat arra birni törekedett a kormány, hogy törvényen alapult határozataiktól elálljanak? mire volt intézve horvátországi bán b. Wlasitsnak fegyveres erővel hazánkba küldetése, s annak következtetésül 1833-ban május 2-kán minden törvényhatóságokban törvény ellen egyszerre, és némelyekben közülek katona csapatok fel s alá járkáltatása között tartott gyűlések? mire a törvényhatóságokhoz ugyanakkor ment rendelet izesztó szavai? mire az 1834-iki országgyűlésre jött felsőbb rendeleteknek egytől egyig (alkotmányos országban ismeretlen stylusu) érdeklő kifejezései? mire az országgyűlésnek a törvénynyel ellenkező, s mind eddigelő szokatlan módon elosztatása és határozatainak megsemmisítése? mire az 1835-beli 1640. szám alatt kelt k. levélnek, — mely az ország rendi cselekvésmódját a legfeketébb színekkel festi; azokat a feltehető legnagyobb polgári bűnnel vádolja, — minden erdélyi nyelvekre átfordítása, s a köznép közötti hirdetés iránti rendelés? — Hogy mily bősűlt volt a köznép ennek következtében a nemességre, mily kárörömrre kapott tüstént, azt fájdalmasan, anynyival fájdalmasabban volt módunk tapasztalni, mivel a képviselő-joggal bíró nemességnak nemhogy efféle közlevelek utján módja lett

felfogása szerint a kisebbség is kell, hogy birjon mindig annyi öntudatossággal, hogy testületének elnökében épen a testület létezési formáját tisztelje s ne tegye ki magát azon alapos vádnak, hogy csak is — botrány által tartatja fön magát.

Hogy épen a törvények egy kinevezett öre és alkalmazója, kinek e testületben szólási jogezime, mint nem választott képviselőnek, hanem volt városi törvényszéki tanácsosnak, a mult év végperczével szentesített, törvény által, semmisített meg, hogy épen egy kir. bírónak kelle e vihart földéznie: elég sajnálatos tény, de az árny, mely ama jelenetből Kolozsvár városának képviselőtére borul — mindnyájunk közös gyásza, kik az erdélyi részek fővárosának gyermekei vagyunk!

Oh! hogy e setét folt ne váljék meszszire harapozó égető tűzzé! . . .

És vajha maga a testület önerején lelné meg orvoslátát égető sebének! . . .

Pest, 1872 jan. 5.

(A.) Mintegy tiz nap óta Magyarországon Bécsben van, mondják a német élcelők. A magyar kormányának legtöbb tagja az osztrák fővárosban tartózkodik, hogy egyrészt az ottani pénzhatalmasságokkal, másrészt a horvát nemzet képviselőivel nagyfontosságú tárgyalásokat folytasson. Az üzleti tanácskozások két célra irányulnak. Az első körülbelől nem is érinti hazánkat. Az ismert Langrand nevű belga szédelőg az általa alapított bankok részére Magyarországon is nagymérvű birtokvásárlásokat tön, melyek egy részét később a bécsi angol-osztrák bank váltókövetelése alapján lefoglaltatta. Langrand azonban Thurn-Taxis herczegnek, királyunk sógorának, is több millióval tartozott, s most Bécsben arról volt szó, hogy a lefoglalt jószágok akként árusíttassanak el, miszerint mindkét hitelezőnek érdekei lehetőleg tekintetbe vétessenek. Lónyay gróf, mint a Thurn-Taxisfele javak egyik főfelügyelője, szükségképen részt vett az e tárgyban tartott értekezésekben, me-

volna igazolni tetteit, sőt keserűségének törvényhatósági gyűléseni kipanaszolásától, s orvoslása iránti könyörgéstől is el volt zárva.

(Folyt. köv.)

Idősb Wesselényi Miklós éle-téhez.

I.

Egyik gyönyörű essay-ében, mely irodalmunk e nembeli termékei közt első helyen áll, remekül ecsetelt jellemrajzát adja Kemény Zsigmond a közelmúlt magyar közelet két hőros-ának, a két Wesselényi Miklósnak. E jellemrajz keretében mesteri bár, de mégis csak vázlatos körvonalokkal van előtűntetve az első Wesselényi. „Ha adatok volnának kezeim között, így nyilatkozik maga a szerző*, — az idősb Wesselényi Miklóst külön tárgyalnám; de miután mostani viszonyaink között — Kemény e tanulmányát közvetlenül a szabadságharc lezajlása után írta — minden érintkezés Erdélylyel nevezetes akadályokra talál, az apa történeteiből csak annyit, említhetek, mennyi a fia jellemének, élményeinek és hibáinak ismeretere mintegy utmutatónál szolgál.”

Jelen közleményeink feladata: néhány, az idősb Wesselényi Miklós életére vonatkozó ismeretlen adatot hozni a nyilvánosság elé. A forrás, melyből adatainkat meritők, irodalmunk uttóró bajnokának, Kazinczy Ferencznek még

* Kemény Zsigmond tanulmányai I. 6.

lyek végül csakugyan mindkét fél megelégedésére lőnek rendezve.

A második nagy üzleti tárgy, mely azonban hazánkat már a legközelebből érdekli, az ismert nagy vasuti szerződés kérdése volt. E tárgyban tegnap kezdődtek a magánértekezletek, melyeken azonban Lónyay gróf már részt nem vett, miután ma Pestre utazott, hol a folyó ügyek elintézésére jelenlétét pár napra szükségessé teszi. A bécsi alkudozásokról beavatottabb körökben azt hírlik, hogy a vasuti szerződés mint ilyen teljesen megbukott, mondható, s a tervezett vonaloknak csak kisebb része fog más feltételek mellett, mint minőket az ismert szerződés tartalmaz, készíttetni. Hírszerint a horvátországi és erdélyi vonalok kiépítése végleg elmarad. Különben tulajdonképeni megállapodás csak akkor fog történni, ha Lónyay gróf három-négy nap múlva Bécsbe visszatér.

Utóljára hagyták a legfontosabb kérdést, a horvátokkal folytatott alkudozásokat. Mint olvasóink tudják, a múlt évben választott s két ízben elnapolt horvát országgyűlésen a nemzeti párt van tulnyomó többségben. E párt a horvát-magyar uniótörvény gyökeres módosítását illetőleg kiforgatását tűzte zászlójára, de azon tapasztalatokból, melyeket Ausztriában nemrég az ottan hason czélokra törekvő csehek tettek, legalább annyit tanultak, hogy az országgyűlési küzdelem megkezdése előtt a magyar kormányhoz fordultak, ha lehet vele bizonyos pontokban egyezséget kötni. Lónyay gróf elfogadta a felszólítást és pedig annál inkább, mert a horvátországi gyűlés január közepén ismét összeülend; ő tehát addig meg akart győződni, lehet-e ezen országgyűlés vezérével valamire menni. A nemzeti s az únionista horvát párt mindketten felküldék képviselőiket Bécsbe, hol Lónyay gróf a miniszterek kíséretében is megjelent. A nemzeti párt előterjeszté kívánatait és a ministertanács tárgyalni kezdte azokat. Egészben véve úgy látszik, hogy horvát testvéreink követelése olyanok, melyeket magyar kormányférfiúnak elfogadnia nem szabad. A miniszter őrre a törvény megtartásának, már pedig az uniótörvény a szó legszorosabb értelmében is megfelel az alkotmányosan létrejött törvénynek s így a miniszter arra még ígéreteket sem tehet oly törvény módosítására nézve, melynek közzétevező erejét a horvát nemzeti párt csak „hajlandó” elismerni. Mig a horvátok a törvény alapjaira nem állanak, annak módosítására nézve nem lehet

velők alkura lépni. Azért a ministertanács a nemzeti párt memorandumát, mint hírlik, oly megjegyzéssel utasította vissza, hogy a horvátok követeléseiket a nem-sokára összeülő országgyűlésen formulázzák.

Egyébiránt meg kell vallanunk, hogy minden erőfeszítéseink dacára sem szerethetünk kellő információt az ügy állásáról; mely kényes természete miatt minden érdekelt által lehetőleg titokban tartatik. Meglehet, hogy a horvátok be fogják látni mostani álláspontjuk tulzottságát, s arra talán szerencsésebb eredményre ismét megkezdődhetnek a tárgyalások. Ha azonban ily valami nem történik, több mint valószínű, hogy a kormány már működése első idején feloszlata a horvát országgyűlést.

A városi képviselő testület ülése.

jan. 5-dikén.

Tudósítói tisztemet ez uttal igen kellemtelen érzelmek közt teljesítem, mert egy oly botrány jelenetről kell e lapok t. olvasóit értesítenem, melynek párját e nemes város képviselő testületi üléseinek története aligha felmutatja. Hadd álljon itt intő példaként az illetőknek, az utókornak is tanulságul, e botrányos jelenetnek lehetőleg objectív rajza.

A gyűlésnek, mint rendesen, első tárgya volt a jegyzőkönyv hitelesítése, még pedig azon viharos gyűlés jegyzőkönyvének, melyben a többség a negyvenes bizottság szervezési javaslatát a részletes tárgyalás alapjául elfogadta. Előre látható volt, hogy a Simon Elek párt a jegyzőkönyv ellen, mely vereségét constátálta, támadást fog intézni, de hogy a már egyszer eldöntött kérdés reassumálását is, minden parlamentararis szokás ellenére megkísértse, az — ha jól vettem észre — a többséget is váratlanul lepte meg. Simon Elek hosszas beszédében fejtegette, hogy a múlt ülésben az elnök részéről azon kérdés feltevése, hogy elfogadják-e a képviselő testület a 40-es bizottság javaslatát a tárgyalás alapjául? nem volt korrekt, miután a vita nagy része nem a kérdés, hanem a felett folyt, hogy a személyes, vagy egyetemes felelősség elvére akarja-e a képviselő testület város szervezetét fektetni s ennél fogva előbb az általa beadott indítványra kellett volna szavazni. Többek részéről ezzel szemben megjegyeztették, hogy a kérdés ujjal vita tárgyat nem is képezheti, miután ez alkalommal egyébről nem lehet szó, csupán a jegyzőkönyv hitelesítéséről, különben is úgy a ház-szabályok, mint az általános divó parlamenti gyakorlat szerint, akárhány indítvány tételük is, a szavazás első tárgyát, a dolog természete szerint, mindig a központi bizottság javaslata képezi s az ellenindítványokra csupán ennek elvetése után kerül a sor. A kérdés fölvetése tehát correct volt s miután a bizottság javaslata mellett 30-an, az ellenpártba ellene ketten szavaztak, a Simon

Elek párt többi tagjai pedig kijelentették, hogy a feltett kérdésre szavazni nem kívánnak s így szavazási jogukról önként lemondottak, ez úgy teljesen bevégződött.

Azonban e döntő érvek dacára is jónak látták némelyek tovább fűzni a vitát, melyet már már bevégezni látszott a központi bizottság előadójának azon közvetítő javaslatra, mely szerint csekély stylaris módosítással Simon Elek azon aggodalmának, hogy a jegyzőkönyv nem egészen hű tükrö a történeteknek, eleget lehet tenni. De midőn a megállapodás már létre jött volna, szót k'rt *Frits Albert*, a már néhai városi törvényszék volt tanácsosa, mire az elnök megjegyezte, hogy miután szentesített törvény értelmében 1871. dec. 31-én a városi törvényszék működését beszüntette; miután *Frits Albert* a képviselő testületnek csupán tisztviselőjének s illetőleg városi tanácsoságának jogcímén volt tagja: állomásának megszűntével e jogát elveszté s így a képviselésben többé szava nem lehet. Az elnök főispán e teljesen correct megjegyzésének lön következtése a föntjelzett botrányos jelenet. Ugyanis *Frits Albert* megfélekedve a képviselő-testület méltóságáról s azon tiszteletéről, melylyel az iránt, mint a városnak éveken át tisztviselője, tartozik, az elnöki megjegyzésre rendkívül felforgatva s hivatkozva az ő „természeti jussára,” melyet tőle a főispánnak elvenni joga nincs; hivatkozva arra, hogy ő noha ki van nevezve a kolozsvári királyi törvényszékhez, de ez állomás elfogadására nézve három havi gondolkodási időt kért, heves gestikulációkkal s hangbördözéssel protestált az elnöki „zsarnokság” ellen. Az egyik képviselőnek azon nözete, hogy e kérdés a jegyzőkönyv hitelesítése után tűzessék napirendre, addig pedig a készülő botrány kikerülése tekintetéből, adassék meg *Frits Albert*nek a szólási jog, a viharban, melyet a felszólalás előidézett, s melyet a Simon Elek párt több tagjának fenyegető kiabálásai a kitérés legnagyobb fokára emeltek, elhargzott. Az elnöki csöngetyű hiába szólt, a csendesítő szavak mit sem használtak, *Frits Albert* még nagyobb dühvel folytatta tiltakozásait, a többiek között azt is állítva hogy a főispán illegitim ül az elnöki széken míg az ő tagsági legitimitása kétségbe sem vonható. A főispán föl kívánta olvasatni a törvényt, de a *Frits* pártolói közt támadt féktelen zivaj tulhangozta az elnöki szót s kifejezett egy oly leirhatlan jelenet, mely előfordulhat a forum ochlosa közt, de Kolozsvár város képviseletének történetén le nem törölhető szennyfolt marad. . . .

A 40-es bizottság tagjai, e botrány látára, székeikből fölkelve, távozni indultak s a főispán a gyűlést, rendezavarás okán feloszlatoznak nyilváníttotta

Ehez nem kell commentár. — t.

KÜLFÖLD

Kolozsvártt, jan. 8.

(S.) Az új évi nyilatkozatok s üdvözlések foglalkoztatják a legtöbb politikai lapot. Mit kívánt Thiers, a fiatal köztársaság ősz elnöke, az őt újévkor üdvözlő diplomatáknak? Miként fogadta Vilmos császár, a hatalmas

Németország majdnem korlátlan ura, a német nép számára siető koronásfejtő és nem-koronásfejtő alattvalóit? Vajjon micsoda értelmet tulajdonított a minden oroszok czárja egy passzusnak, melylyel az új évi üdvözlési viszonzóba? Stb. stb. S végre is kisérl, hogy nem sült ki semmi; mert a népek sorsát vezető, a történelmet csináló magas uraságok is megemlékeztek ezuttal a „memento mori”-ra s tulajdonképen csak egyszerűen üdvözölték egymást, minden utógondolat nélkül, mint a közönséges emberek.

Thiersnél az újévi fogadtatás igen nagyszerű volt. Az elnök, miniszterei és MacMahon jelenlétében fogadta a rendkívül nagyszámmal megjelent diplomatai testületet, melyből csak Metternich herczeg és Arnim gróf hiányzott. Amaz azért, mert nem képviselte már ekkor többé monarchiánkat; Arnim gróf porosz követ pedig azért, mert még tulajdonképen nincs hivatalosan accreditálva, mint koroányának képviselője.

Thiers a nemzetgyűlésben dec. 29-kén tartott beszéde folytában kimutatván, hogy a jelen perczben kölcsönt venni fel eszélytelen tény lenne, így nyilatkozott:

„Területünk odahagyatása egyedüli reményünk. Az engem naponként ostromló fájdalom közt vigaszom és reményem abban áll, hogy legközelebb eljövend az idő földünk földszabadulására nézve. De miként? Kölcsön által? Nem látják-e önök, hogy egy, a folyó évben felveendő kölcsön végzeteljes lenne egy, a jövő évből kölcsönre nézve, s elidegeníteni óhajtának-e önök előre ama segélyforrást, mely a hazafiságnak, s hozzátehetem, a biztonságnak lényeges segélyforrása?”

A „Saturday-Review” a legközelebb elhunyt lord Ellenborough szónoki tehetségét tárgyalván, azt mondja, hogy noha annak államférfiúi eljárása néha kifogás alá eshetett, s noha ő se nem kereste, se nem kérte a legmagasabb politikai rangot, mégis a legnagyobb szónok volt a felsőházban, s az egyetlen Bright kivételével korának legnagyobb szónoka volt. Ő a személy, modor, és hang minden előnyével bírt; — és sohasem beszélt előkészületség nélkül. Életének nagy része alatt távol állott a pártok közvetlen harcától; csupán oly tárgyakra szorítkozott, melyeket értett, s melyekben valódi érdekek bírt. Stíle tiszta s egyszerű emelkedett és méltóságos volt, de talán bármely más egykorú szónoknál inkább emlékeztetett Pitt magasztos modorára, kit gyermekkorában bizonyosan hallania kellett. Azon ritka alkalmakkal, midőn ő a felsőházban, lord Derby, s más több szónokok után szót emelt, ékesszólása a vitát egészen különböző ténre látszott áthelyezni. Ha volt valami hiánya, mint szónoknak, az abban állott, hogy szónoklatai nem annyira meggyőzők, mint im posátok levél, inkább bámulat, mint helyeslés gerjesztésére voltak irányozva.

Telekkönyvezés.

A kir. biztos urtól 10. eln. 1872. sz. a. a következő értesítést vettük:

Az erdélyi kir. telekkönyvi igazgatóságtól mult hó 29-ről 7251. szám alatt vett közle-

volt, és ennek mindent kész vala utánna tenni, feláldozni. Eppen ott is, a hol Horázt azt mondja, a Hellás fiáról mondja ezt:

Grajis ingenium, Grajis dedit ore rotundo
Musa loqui praeter laudem nullius avarus.

De nekem az a hemistichium azért is tetszik nagyon, mert Wesselényinek adakozását — nemes lelkének ezt az igazi vonását — festi. Ki nem emlékezik, ezt olvasván képe alatt, mindazokra, a miket ő az emberiség és a haza javának és dicsőségének elősegülésére csendes nagysággal tett? Ezt hirdetik a zilahi rablok, Vrábeczi, ezt Cservenka és az ő emberei, ezt magasztalta, jobbjait hozván elé, Szénási; s a kép az én munkáim első kötete előtt állván, épen a maga helyén fogja a Horázt versét említeni, mert az Wesselényi nélkül még soká nem jelenhetett volna meg, — vagy éppen nem oly círán. — Ezt a képet, édes barátom, méltóztassál küldeni a kis Báronak, s ird meg neki, hogy ezt Kazinczy azzal a nemcsak óhajttással, hanem reménységgel is küldi, hogy a mélt. urfi követni fogja atyjának példáját, és érdemessé teszi magát arra a tiszteletre, hogy egykor az ő képe is rézre metszethessék, s a maradéknak általadattassék.

Hazánk történelmének legfényes lapjai bizonyítják, hogy a „kis báró,” ifjabb Wesselényi Miklós, dicsően teljesíté e reménységet és óhajást!

Molnár Antal.

eddig kiadatlan levelei Cseroi Farkashoz, Wesselényi sógorához.**)

Kazinczy 1806 febr. 14-én tesz — a nevezett iratgyűjteményben őrzött levelek közt — először említést Wesselényi Miklósról. Ezen említés egyaránt méltó irójához és tárgyhához. Hevesen kél ki benne Kazinczy azon kislélkűek ellen, kik a nagy férfit folytonos bántalmazásokkal ingerelték, sőt még gyógykezelése elé is akadályokat igyekeztek gördíteni. „Wesselényinek — írja — mind betegeskedéseit, mind bosszantatásait úgy fájlam, a mint mind azt, a mi őtet kedvetlenül éri, nekem illik fájlni. Utálom alacsony lelkű bántóját. Az a nagy ember tehát, a ki a szenvedés fíjait nyolcz holnapig táplálta, a ki nekem azt mondá, hogy ha, úgy ő et***) a vármegyebebeli betegeknek fogja szentelni, most midőn magának van segédre szüksége, segéd nélkül hagyatik! Ez a sorsa az embereknek! Ez a virtus jutalma! Így bánnak azok, a kiket a sors merő bizarrerie-ből, vagy talán azért, hogy maga is kaczagja a maga bohóságát, mint az kaczaghatta, a ki a lovát tette volt római szenatornak, — kormányra ültetett. A Wesselényi szenvedése, úgy hiszem, úgy óhajtom azt, eddig elmúlt, de a Tholdy gyalázatja örökké fennmarad.

Az austerliczi Győzelmes az ellenség sebeit is sietett gyógyító kezekbe juttatni;

Tholdy pedig számádsra vonja az orvost, hogy a Vármegye legelső és legbecesebb Tagját, s azt a Polgárt, a kit a haza tapsolva szokott hallgatni, gyógyította. Az ő vad dühének megmutatására elég, hogy Zilahnak (a mennyire tudom) két orvosa vagyon és ha szívem meleg ömledését nevétséges emlékezettel szabad megszakasztani, a Schmidt Kata szavai szerint az ő sógorában a Vármegyének oly „Fercsel”-je vagyon Tasnádon, a ki Doctorokkal vetekezik: a Publikum betegei tehát nem veszteknek semmit az által, hogy az orvos Zsibón mulatott. Te, nemes szívű férfi, rajta légy, hogy az álarcza kapattassék le a gaszág képéről, s azokat, a kik nem szégyelnek a jó örve alatt rutat követni, rettentd el. Die Narren muss man mit Kolben lausen. Proverb. XIII.**) Szeretném, ha Te, édes barátom, ez aránt a legelső szolnokvármegyei Gyűlésben szót ejtenél. Egy Wesselényi azt töled megérdemlené, ha sógora nem volnál is, s az ő egészsége becses dolog, mint hogy az egy Tholdi vadságának ki legyen téve. Caeterum censeo Carthaginem funditus esse delendam.”

Kazinczy kisebb fordított műveiből egy összes kiadást rendezvén sajtó alá, az első kötetet Wesselényinek készült ajánlani, s ezekből czimlapja elé az ő arczképét metszette.

*) Ezt a citatumot — jegyzi meg a levélíró — a Bibliothekeskám katalogusának dolgoztatása alatt Luthernek valamely irásán a homlokápon találtam. Ő az a legény volt, a ki jól tudott mind a Kolb-okhoz mind a Lausen-hez. Meg kell vallani, hogy az néha üdvösséges egy szer is ám! mert a bolond nem érti meg a szép módot.”

**) E levelek az Erd. muzeumegylet gazdag kéziratgyűjteményében őrzöttek.

***) Az eredeti levél e helye óvatosságból gondolatjegyekkel van kitérve.

mény szerint a helyszínelés ez országgrésben 1871-ben jelentékeny előhaladást tett, mert míg 1870-ben 1.724.900 birtokrészlet volt összesen telekkönyvezve, s Kolozs megye, Kolozsvár, Segesvár és Szamosújvár városokban a telekkönyv életbe lépése, a most lefolyt évben helyszínelve lett 3.047.810 birtokrészlet; a kész telekkönyvek pedig életbe léptettek: Doboka és Belsőszolnokmegyékben, Deés, Szék, Gyulafehérvár, Vizakna, Fogaras, Kézdivásárhely, Illyefalva, Csik-Szereda, Székely-Udvarhely, Beszterce, Erzsébetváros, Torda, Nagy-Enyed, Abrudbánya, Verespatak, Déva és Vajda-Hunyad városokban.

Tekintettel a soknemű, főképp helyi nehezségekre, melyekkel különösen a számos havasos vidékeken meg kell küzdeni, az említett igen kedvező eredmény csak nagy erőmegfeszítéssel volt eszközölhető és létrejött 350—380 szám közt hullámozó rendszeren díjazott s 200-ra menő vállalkozó közreműködésével, mely személynévre nézve figyelembe veendő azon körülmény, hogy a múlt évben a gyakorlott munkaerő inkább fogyott mint szaporodott, a mennyiben a helyszínelők két százaléka hiányos, egészségtelen elszállásolás, néhol a megszokott élelem hiánya s a változó éles levegő miatt foglalkozásának áldozatul esett, mintegy hét százalék a kész telekkönyvek vezetéséhez alkalmaztatott, végül három százaléka ki- és viszályalás által megapadott.

E tizenkét százaléki hiány igen érezhető most azért, mivel a telekkönyvezés folyamának most ugyazólva derekán van.

Ez időben ugyanis helyszínelve, tisztázva, végvizsgálat alatt kihirdetésre vár Aranyos-szék, folyamatban van pedig a telekkönyvezés: Torda- és Felsőfehérmegyékben; Naszód, Beszterce, Brassó, Fogaras vidékeken, Csik- és Háromszékben, Udvarhely, Köhalom, Segesvár, Medgyes, Nagy-Sink és Ujgyház székeken, Hátszeg, Szászváros és Bereczk városokban.

Nem kezdetett még meg a helyszínelés: Marosszékben, Küküllő, Alsófehér és Hunyadmegyékben, Szeben, Szerdahely, Szász-Sebes és Szászváros székeken s így a még helyszínelendő birtokrészletek száma ötmillióra tehető, mely munkát meg legyőzhetését a munkaerő kellő kiegészítése és a miveleteknek a közigazgatási hatóságok lelkes támogatása esetén két év lefolytatva elérhetni reméli a telekkönyvi igazgatóság.

A midőn ezen országos érdekel bíró fontos ügy illetén állásáról a nemes törvényhatóságot mult év február 13-án és június 15-kén 278 és 1026 eln. számok alatt kelt körlevelekre utalva ezennel tudomásba helyezem, nem mulasztatom el ismételt felkérni, miszerint a telekkönyvezési munkáltságok folytatásáért figyelemmel kísérni és előforduló alkalmakkal a helyszínelő közveket erélyes támogatásban részesíteni, s így amazoknak lehetőleg mielőbbi szabályos véglebonylitását elősegíteni sziveskedjék.

Kolozsvárt, január 3-án 1872.

Gr. Péchy.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, január 7-én

✕ Szamosújvárt a kir. törvényszék bíráinak ünnepélyes esküdtétele folyó január hó 1-ső napján délelőtti 11-órakor, a törvényszéki helyiség tanácsstermében, a következők rendben folyt le. Először is a törvényszék elnöke Simay Gergely az igazságügyminiszter rendeletére hivatkozva előadja a gyűlés célját, s felszólítja a kir. ügyészt, a törvényszéki bírákat és járásbírákat kinevezési okmányaik benyújtására, melyek a jegyző által — egyenként megújuló éljenzés között — felolvastatván, következett az eskü letétele. Az elnök előolvasván a miniszterium által megállapított hivatalos eskümondatát, előbb a kir. ügyésztől aztán pedig a törvényszék bírói tagjaitól — mint miniszteri biztos — az esküt bevette. Minak megtörténte után ő tette azt le a már feleketett törvényelőtt. Erre alkalmi megnyitó beszédet tartott, melyben az új bíróság működéséhez fűzött ohajokat és reményeket esetelte, s egyszersmind őket hivatalos köteleim pontos, lelkiismeretes és buzgó teljesítésére hívta föl. Végül a kir. törvényszék megalakultának, az iktatókönyvet megnyitottnak, s miniszter-biztosi minőségét megszüntnek nyilvánítván, — a gyűlést a jelen volt nagyszámú hallgatóság ismételt éljenzése között feloszlát.

— A küküllőmegyei gazdasági egyet igazgató választmányának f. év január havi rendes gyűlése, az első vasárnapról elhalasztatván, értesítettnek az illetők, hogy a „rendes választmányi gyűlés f. év január hó 21-én fog megtartatni.“ Dícső Szent-Márton, 1872. január hó 2-án. Farnos Elek, gazd. egyleti jegyző.

— (Hymen.) Dr. Pap László szamosújvári kir. ügyész — mint nekünk onnan írják — eljegyezte magának Lázár Ilona kisasszonyt, Lázár József krasznamegyei birtokos bájos és szellemes leányát.

— Ama szerencsétlen jogász temetése, kinek gyászos kimutatást közelebb említők, nagy részét között fölyt le mult szombaton. Tanulótársai fáklyásmennettel kísérek örök nyugalomra — kisenvedtet. Az engesztelés leng-jen sirja fölött.

— Egy városi polgár panaszos föl-szólalást küldött be hozzánk az iránt, hogy a mérsárszékből eselődje által hozott húst több ízben megmérven, jelentékeny hiányt talált azon (egyszer az u. n. 12 font csak 10¹/₂ fontot nyomott) s a húst visszavivén, a székállól legény maga kénytelen volt elősmerni a hiányt. E baj egyetlen orvoszerő: a hatósághoz teendő följelentés, mert csak az constatálhatja a viszályt s büntetheti meg a hibást. A hirlapi felszólalás édes keveset használhat ily esetben. Ajánljuk tehát a felszólalónak és mindenkinek az illetékes helyre teendő panaszolást, mert hinni akarjuk, hogy a rendőrség megteendi kötelességét.

— Kassai Vidort, színházunk kedvelt tagját a „Reform“ szerint a pesti nemzeti színház igazgatósága szerződötteti fogja. Reméljük, hogy derék intendánsunk mielőtt e hír megvalósulna, intézkedni fog e nélkülözhetlen színészünk maradásá iránt.

— K. Jászai Mari asszony „Róma leánya“ című jutalomjátéka jövő szombaton lesz. Reméljük, hogy közönségünk meleg részvételével áldozik e napon Thaliának kitaró szorgalmu és széptehetségű papnőjének.

— A pesti nemzeti színházról több színészt boesátanak el, mint Temesvárit, Bogdyót, Németi Irmát stb. Jó kilátások a mi jövő évi társulatunkra nézve.

— Női bakó. Marokkóban nő végzi a bakó szerepét, mivel ottan a férfiak a nőt illetni nem szabad. Ily bakónok őrzik a gonosztevő nőket, levágják a bűnös füleit, sőt le is tejezik, ha a szükség úgy kívánja.

— „Debreczen város történelmének“ harmadik kötete is megjelent Szűcs Istvántól, s ezzel a nagy szorgalommal készített munka be van fejezve. Vajha minél több város követné e téren a néhány jó példával előlmenő várost.

— Nagytiszt. Pap Gábor, kolozsvári gör. kath. esperes, 100 forintot adott a román akadémiai alap javára.

— A kolozsvári önkéntes tűzoltóegylet január 21-én tartandó álarcos táncvigalmában nagy meglepetés vár a közönségre. Popini Nándor összeköttetésének ugyanis sikerült, hogy a szünóra alatt 100 egyenruhás önkéntes tűzoltó jelenik meg a teremben és tűzoltási mutatóványokat végez.

— Az egyetem senatusában Toldy Ferenc azt indítványozta, hogy a doctoratusi esküforma ne latin hanem magyar nyelven történjék; továbbá hogy minden vallásfelekezet részére egyenlő eskümintá szerkesztessék.

— Stross mayer érsek egy távirat szerint Napolyban veszélyesen megbetegedett.

— Az egri érsek az ottani lyceumban levő régi színházi helyiséget saját költségén mezeumá szándékozik alakíttatni, melynek az ezen intézetnél eddigelő begyűlt régészeti és műtárgyak, valamint Aszalay József becses képgyűjteménye képeznek alapját.

— Toldy Ferenc ez évben megkezdte tervezett „emlékrajzainak“ írását, melyek költségkivül memoir-irodalmunk egyik legbecsesebb munkáját fogják képezni.

— Vitkovics Mihály sirja. A kedélyes régi magyar dalnok, ki egyaránt a miénk és székbecs, a josséfvárosi görög-kath. temetőben nyugszik. De e hely már megszűnt temető lenni Vitkovics gazdag rokonai megelégedtek a felhívó síremlékéről, s elpusztult az. Az „Ellenőr“ felhívja ennélfogva az akadémiát, hogy járjon végére a dolognak.

— Bauernfeld ismert vigjáték író 70-ik születés napját a „Concordia irodégyelet e hó 12. vagy 13-án tisztelőg oratiokkal fogja megtartani.

— Az egyháziak mind kiléptek a Stayer műegyletből, miután az egylet Kaulbach „Arbucz“ című képt kiállította.

— A müncheni angol követi állomás megszűnt.

— Lévai Jozsef jeles költőnket ujonnali Borsodmegye főjegyzőjének választá.

— Jég sport. Maros-Vásárhely piacza a lefutó árok kicsapolása által jégmezővé vált, s mozt azon gondolkoznak ott hogy koreszolyzó egylettel alakítsanak.

— A földmívelési miniszter 2000 ftal járult a nagyváradi kiállítási csarnok költségei fedezéséhez.

— Mr. Thomas Hawskley angol parlamenti tag s a vízműépítészet egyik világhírű mestere Londonból értesíti Simon Florentet, hogy folyó hó 27-én a pesti vízvezeték építésére nézve véleményt fog mondani.

— Diszzip. Gróf Széchenyi Ödönt, a tűzoltók főparancsnokát a nemzeti színház égése alkalmával tanusított nagy buzgóságért a nemzeti színház hálás igazgatósága új év napján egy ezüst tűzoltó díszszappal ajándékozta meg.

— Bíró László szathmári püspök, a magyar papság egyik kiváló disze, súlyosan megbetegedett. A jeles egyházpásztor elhunyna súlyos csapás volna az egyháza, irodalomra és szegényekre.

— A m. kir. államvaspálya társulat és az osztrák fegyvergyár társulat igazgatósága a kőbányai ut jobb oldalán munkás telepet akar létesíteni.

— Bringham Young a mormon állam vizsgálatára kiküldött bizottság elől megszök-vén elfogatott. Most a mormonok dícső pró-fétája gyilkosság vádjá alatt áll.

— Feleki. Bánkban“ előadása alkalmával szinpadon vívás közben oly vágást kapott kezére, hogy ennek következtében jó darabig nem léphet szinpadra.

— Bakcsi Ferenc a „Hon“-ban azon fontos intézkedésre hívja fel a belügyminister figyelmét, miszerint szóltatassanak fel a szé-kelyföld közigazgatási hatóságai, különösen Csikban és Háromszékben, hogy évről-évre te-gyenek pontos jelentést a Moldva. Oláhország-ban kivándorló és visszatérő székelyekről s egyuttal arról is, hányan látogatják meg éven-kint a szászföldet. Ez intézkedés valóban igen érdekes statistikai adatokat szolgáltatna a szé-kely kivándorlás történetéhez.

— A központi honvédtiszt és tiszt-képző tanfolyam már megnyitott. Forinyák őrnagy a tanoda parancsnoka beszédet intézett az összes tanári személyzet és tanhallgatókhoz, melyben kiemelte a tanfolyam fontosságát s horderejét a honvédtisztelemény kifejlesztésére. A tiszti folyam tantárgyai: hadászat, harcászat, vezérkari szolgálat, tereprajz, erődítéstan, föld-rajz, hadszervezés, fegyvertan.

— A világhíallítási magyar országos bizottmány végrehajtó bizottsága folyó hó 5-én a m. k. kereskedelmi ministerium helyiségei-ben gyűlést tartott.

— A nemzeti színház drámabíráló bizottmánya utolsó ülésében Rákosi Jenőnek „Szinre szint“ című 5 felvonásos vigjátékát előadásra elfogadta.

— Kimutatás az 1871-ik évben a károlina országos kórházban ápolott betegekről. 1870. december végével maradt 95. 1871-ik év folytán felvételt 1795, összeg 1890. Ezekből gyógyult 1599. Gyógyulatlán 81. Meghalt 119. Összes apadás 1799. 1871 de-cember végével ápolás alatt maradt 91. Kolozsvárt 1872. január hó 3-án. Dr. Szöcs h. főorvos.

— Háromszékről írják nekünk: Lá-zár Mihály főispán ur decz. 28-án Illyefalva, 30-án S.-Szentgyörgy törvényhatósági joggal félruházott városokban a szervezését keresz-tül vitte — mindkét városban a tisztviselők ugy a képviselő bizottmány is, csak nem egyhangulag Deákpartikból alakult. Illyefalván Gál István S.-Szentgyörgyön Daczó János. polgármester-nek egyhangulag lón megválasztva.

— A kolozsvári pomologok szives részvételre hálás köszönetet nyilvánít Tordán, jan. 3. 1872. Kővári Józsa.

— Az órallya-boldogfalvi tűzkárosult ref. lelkész részére, „egy katolikus“ felszólá-lása következtében, Nagy Ferenc 2, Szász Do-mokos 5, özv. Szász Károlyné 1, Szász Bélá-né 2 frtot tett le a szerkesztőségünkél.

— Értésülésünk szerint a helybeli jót. Nőegylet álarcos bálja a jelen farsángban jan. 16-án és február 6-án lesz. Feleslegesnek tart-juk ez élénk munkásságu egylet e vállalatát olvasóink figyelmébe ajánlani. A Nőegylet bál-jai mindig fénypontjai redouti bálainknak, az idén pedig valósággal egyedül azok vannak hivatra a közönség e nemű mulatságul szol-gálni, mivel mint halljuk, a redoutban a farsáng folytatban a Nőegylet báljain kívül nem lesz más álarcos bál.

— A főthi templom új műkincse. Gr. Károly: István új kincscsel gazdagította az általa emelt szép templomot. Ez egy goth iz-lésű arany kehely, mely annyira meglepő, hogy a királyné azt meglátva „elragadó szép munkának nevezte.“

— „Irodalmi viszonyaink“ cím alatt Keleti Károly, a statistikai osztályfőnök nép számlálási adatok nyomán igen érdekes művet adott ki, mely sem irodalmi viszonyaink sem iróinkra nézve nem valami kedvező.

— Tudományos kutatás léghajón. Seveliew, hires orosz légutas, oly léggömböt készített, melyen képes lesz magát több hóna-pig a levegőben tartani. Találmányának alko-tását még eddig titokb n tartja.

— Ghyezy Kálmán néhány nap előtt tüdőlobban megbetegedett; most azonban már minden veszélyen túl van. Öszinte örömmünk fejzezzük ki e fölött.

— Gróf Wimpffen Bódog az olasz királyi udvarhoz rendkívüli követé és megha-talmazott miniszterre neveztetett ki.

— Gróf Vay László honvéd lovas z-ezredes a belga királyi Lipót-rend középkereszt-jével díszített fel.

— Königswarton alapítvány. E Kö-nigswarton végrendeletében 100,000 frtnyi tö-

két hagyományozott, hogy ez összeg kamatai szegény bécsi tanulók segélyezésére fordittat-sanak. Az alapítványosok, a jog, orvostan, böl-csészet, technica vagy a kereskedelmi akadémia tanuló lehetnek.

— Fluck János m. k. pénzügyministeri tanácsosnak harminczöt évi szolgálati ideje alatt szerzett kiváló érdemei elismerésül a Li-pótrend lovagkeresztje és a magyar nemesség díjmentesen adományoztatott.

— Fest Vilmos közmunka és közleke-dési miniszternek nyugalmaztatása alkalmával legfelsőbb elismerés nyilváníttatott.

— az új törvényszéki rendezés al-kalmával a budai kir. törvényszék a váltó ügyekre nézve egy külön osztályt. nyert.

— Az akadémia körében bizottság ala-kult, mely abban állapodott meg, hogy a kö-zönség számára irandó tudományos könyvek és folyó irat megidítását ajánlani fogja s ez utóbbinak szerkesztésére Gyulai Pált véli fel-hivandónak. E tudományos szemle már ez év nyarán megindítandó.

— Büllő János Pesten első hangver-senyét folyó hó 9-én igen érdekes műsorral rendez.

(S.) Színház. A mult héten csütörtökön és pénteken két olyan ellentétes előadást lát-tunk, a milyen ritkábban jön elő a mi szin-padunkon is egymás mellett. Csütörtökön Be-nedix különben sem valami élénk menetű „Ha-mupipóké“-je tartotta folytonos ásitózo (á lá derült) hangulata: a szerepek olyan eredeti-leg voltak kiosztva mind a gyengébb erőknak, az előadás ennélfogva olyan fanyar, egyhangu, vontatott volt, hogy példányképei közé soroz hatnók az idei gyengébb előadásoknak. Maga Eichner Anna mentett meg még valamit és Körörsiné, meg Mátrai; de Eichner A. „Ha-mupipóké“-je sem volt ma olyan gondosan ki-domborított alak, mint első alkalommal. Evvel az előadással szemben állott aztán a pénteki: „Seometerre marquisné vagy egy napi kaczer-ság“ ez a kevés belbecsrel bíró, a magasb comikumot nélkülöz, de könnyed menetű fran-czia vigjáték, comicus jellemmel; egyszóval olyan mű, mely olyan kezekben, mint K. Jászai Mari, Kovács, Mátrai, Boér Emma és Szilágyi, még belbecset is akarna, — s majd-nem tud kivívni. Legjellemzőbb és eredeti alakítás volt a Mátraié, ki a szerelmes pa-rancsnok jellemének comikai vonásait szeren-csés kezekkel, habár nem épen egyénitve tudta festeni nem egye-nítve, mert több vonás, a melyet kiemelt, a a szerelmes parancsnokokat általában jellemző, de nem egyedül Lomjumeaut jellemző re-mniscencia volt. Kovács Gy. mint általában szerepkörén kívül eső alakokban, ma is tulzett egy kissé; s azonfelül sem neki, sem K. Já-szai Marának nem sikerült teljesen az a könnyedség, mely a francia vigjáték előadá-sának sine qua nonja és a mely légiért Boér Emmának már jobban sikerült. Ezeket azonban leszámítva, élvezetes, összhangzatos játékkal folytonosan derült hangulatban tartották a kö-zönséget, mihez még Szilágyi is járult egy kis habari segítséggel és tulzással. A szobaleány kis szerepét Láng Irén dícséretes buzgalommal igyekezett érvényesíteni. — Szombaton és va-sárnap mindkét szer teli ház előtt és görögtűz-zel a „Peleskei notarius“ és a „Notredami to-rony harangozója“-ban gyönyörködött az ün-nepnapi közönség, meg aztán a görögtűzben. Ez a sok görögtűz, mely egy hét óta már napirenden van, még egyszer bajt csinál, a mint szinte baj lett a szombati előadás alka-lmával a villámlást utánzó tűzzserrel, mely ügyetlenül meggyújtva, a süjszétből kiemel-kező Philipovicné (sötétség királynéja) leuge öltözetét meggyújtotta s kevésbe mult, hogy nem égette össze őt, ha t. i. nem sikerül gyor-san eloltani.

KÖZGAZDASÁG.

Gabonaár Kolozsvárt jan. 4.

(Alsó a. mérő, középár.)

Tisztabúza 5 frt 58 kr. Elegybúza 4 frt 6 kr. Rozs 3 frt. 80 kr. Arpa 2 frt. 42 kr. Zab 1 frt. 90 kr. Törökbuza 4 frt 2. kr. Pityóka 2 frt. 60 kr. Marhabús fontja 21 kr. A m.-vásárhelyi piac árai jan. 4. 1 mérő tisztabúza, ausz. mérője, 6 ft 10 kr. elegybúza 4 ft 40 kr., rozs 4 ft 18 kr., törökbuza — ft — kr., zab 2 ft 10 kr., széna mázsája 2 ft 20 kr. Egy 61 fa 36 hüv. hosz-szu 14 ft. 50 kr. marhabús fontja 18 kr., kony-haliszt 12 kr. — kr. borsó 18 kr., lencse 14 kr. paszuly 14 kr.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Jan. 5-én 5°. Metalliques 100 fr 62.80. Kamat — 5°. Nemzeti kölcsön 100 frt. 73 — 1860. Kölcsön 105.25. Bankrészvény 82¹/₂. Hitelintézet részvények 333. frt 319.50 London 11 ft. 115.50. t 20 kr Ezüst 114.75. Cs kir. arany 5.38 Napoleonor 9.16.

Urbári kötvények. Magyarország: 79.101. Temes 70.25. Erdélyi 76.25. Horváthorszagi 63.25.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

